

**Väg 791 Krångfors,
riskreducerande
åtgärder**

**Samrådshandling,
utkast till
planförslag**

2020-09-16

TRAFIKVERKET

Syfte med samrådet

- Förklaring av den formella processen
- Presentation av planförslaget
- Berörda ges möjlighet att lämna synpunkter
- Trafikverket får ta del av kunskaper om närområdet
- Information om väglagen, vägrätt och ersättning för intrång

Bakgrund

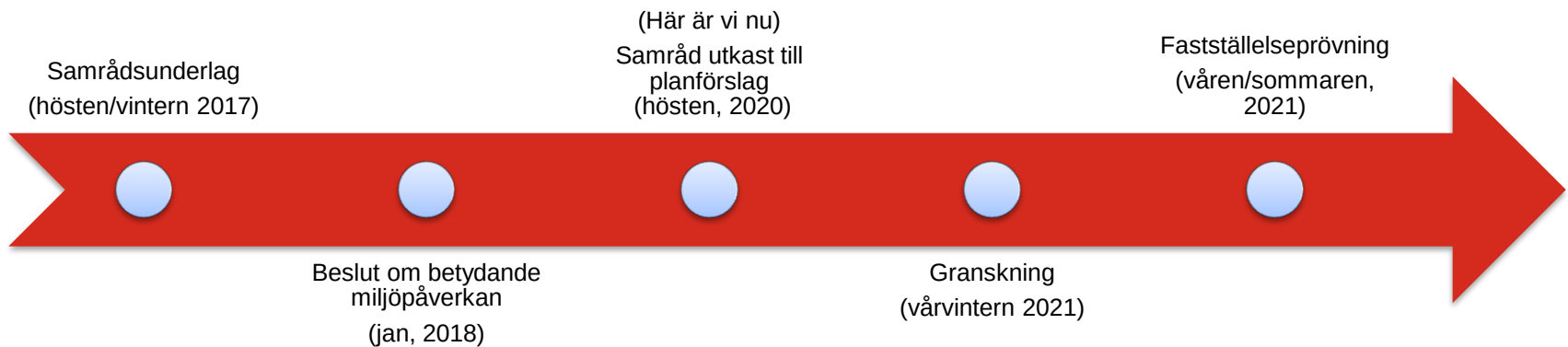
- Genom Krångfors passerar väg 791 två riskområden som utgörs av branta slänter ner mot Skellefteälven. Vid det ena riskområdet finns även en brant, instabil ytterslänt på vägens västra sida. Riskområdena benämns Krångfors 1 och 2 i vägplanen.
- För att säkerställa vägens fortsatta funktion genom Krångfors måste åtgärder genomföras.

Ändamålet med vägplanen

- Ändamålet med projektet är att säkerställa vägens funktion och undvika risk för ras och skred.

Tidplan – var är vi nu?

Preliminär byggstart, 2022

Planering av vägprojekt

OM?

Åtgärdsval

VAR?

Vägplan/Järnvägsplan

HUR?

Bygghandling

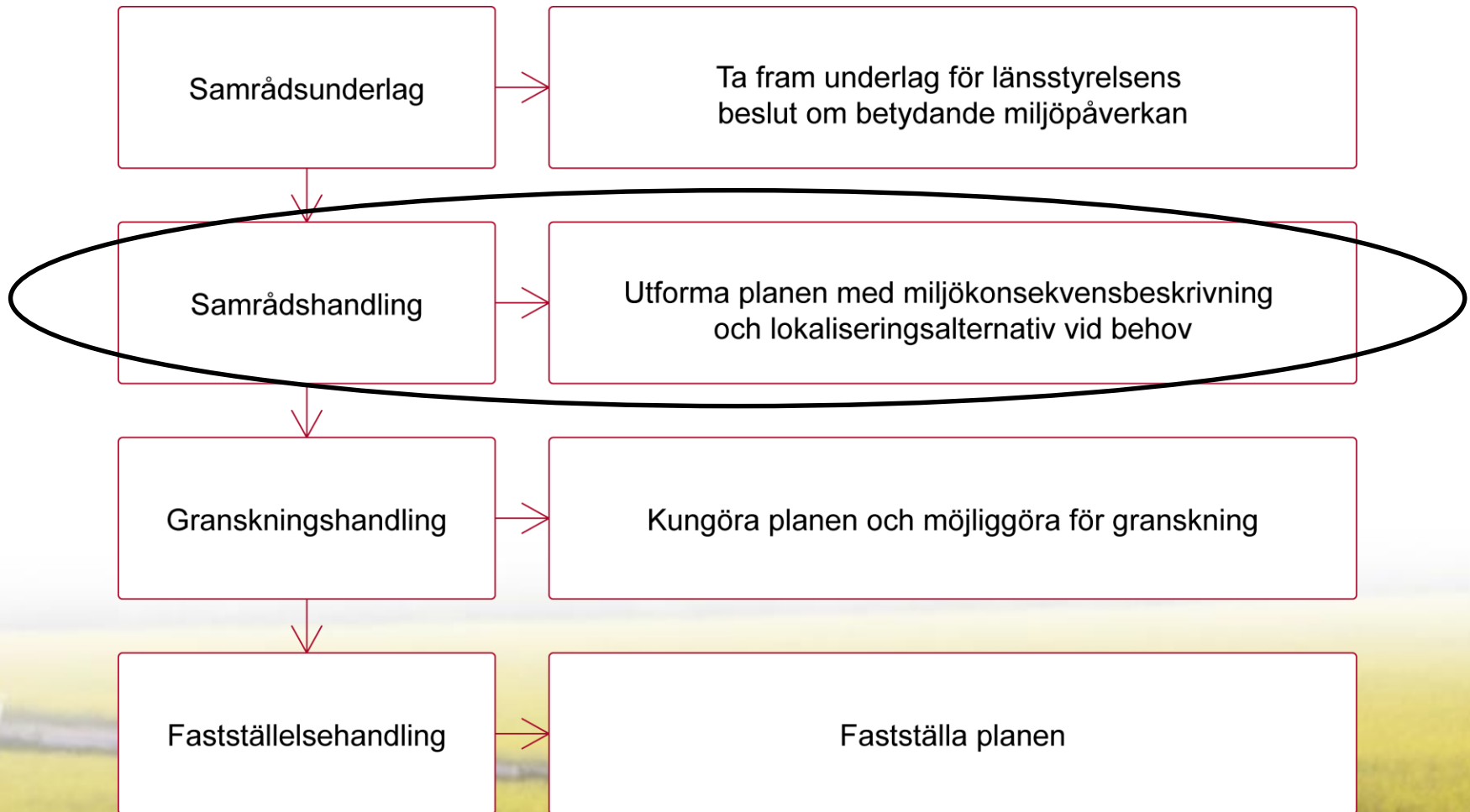
NÄR?

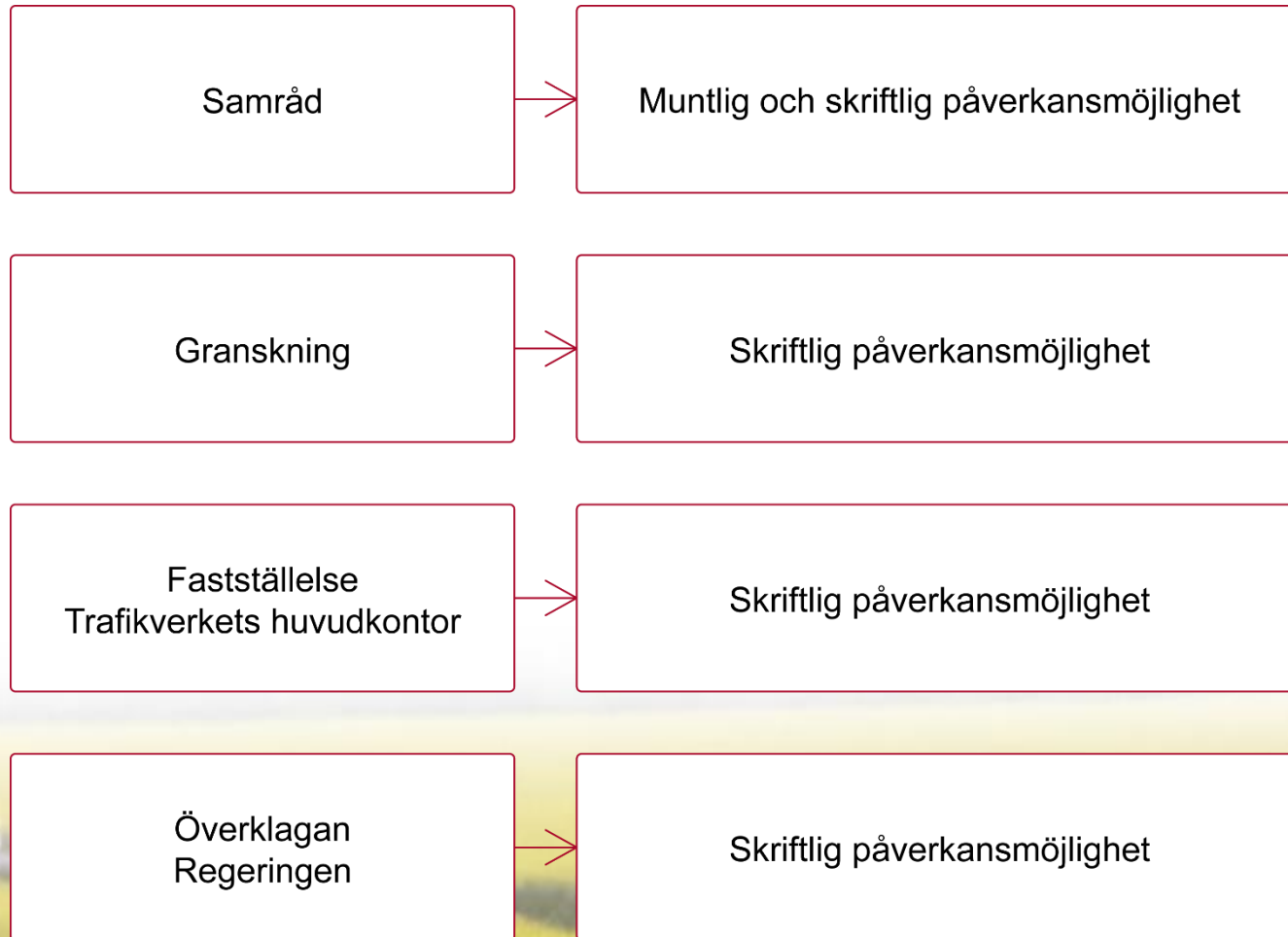
Byggskede

Planläggningsprocessen

Hur kan du påverka?

Vad innehåller en vägplan?

- Plankartor
 - Mark som tas i anspråk
 - Vägens läge i plan och profil
 - Eventuella skyddsåtgärder
- Miljökonsekvensbeskrivning/miljöbeskrivning
- Samrådsredogörelse
- Förteckning över berörda fastighetsägare
- Övriga underlag som behövs för vägplanens förståelse

Förutsättningar

TRAFIKVERKET

Förutsättningar

I anslutning till vägen finns instabila branta slänter ner mot älven. Vid riskområde Krångfors 1 finns även en brant slänt på vägens vänstra sida.

Befintligt vägräcke uppfyller inte dagens krav och behöver bytas ut.

Slänt ner mot älven.

Ytterslänt vid Krångfors 1.

Förutsättningar forts.

Vägens utformning i plan och profil uppfyller inte god standard med bl a för hög lutning i backen i början av vägsträckan.

Vägen uppvisar även skador på befintlig beläggning.

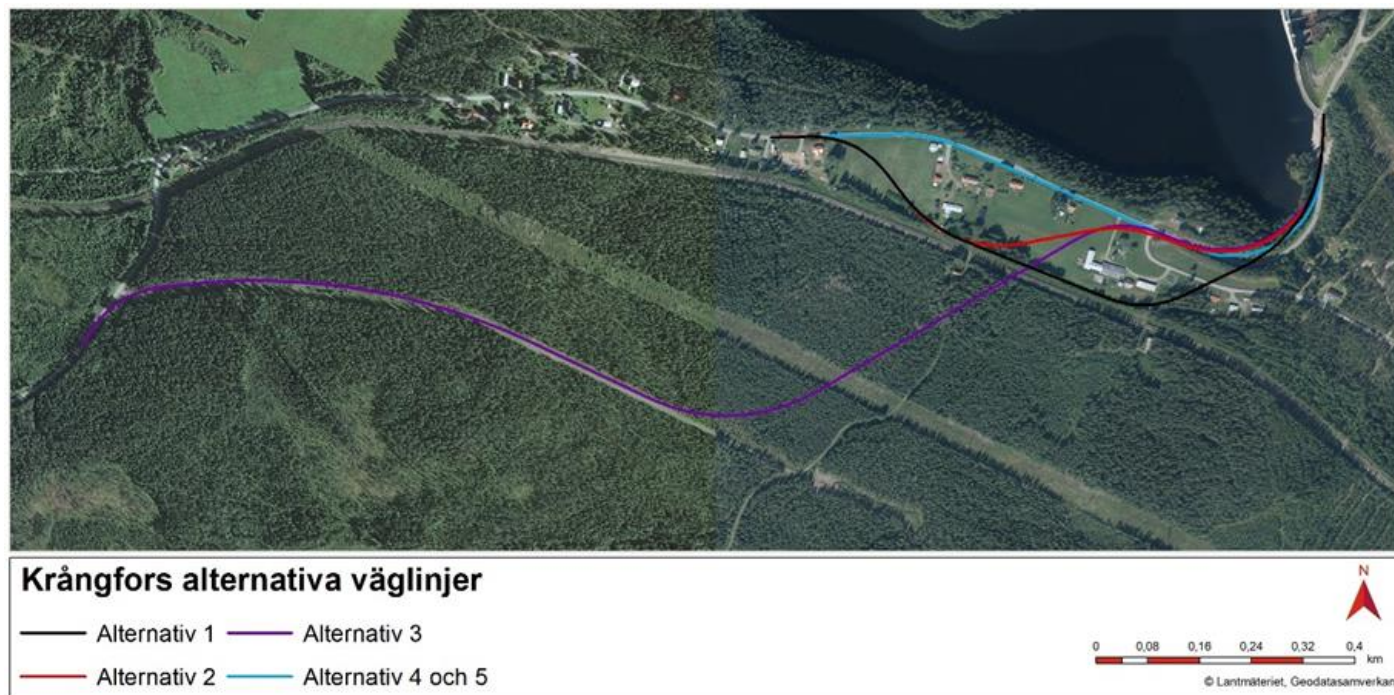
Vägförslag

TRAFIKVERKET

Lokalisering av väg 791

Ett antal lokaliseringsalternativ har studerats - både helt nya dragningar samt att säkerställa vägens funktion i befintlig sträckning.

Lokalisering av väg 791 – valt alternativ

Trafikverket har under våren 2019 beslutat att lokaliseringalternativ 2 ska gälla för vägens sträckning.

Vägen ska utifrån valt alternativ i möjligaste mån anpassas till omgivande landskap och intrånget minimeras i så stor utsträckning som möjligt.

För mer information, se Trafikverkets Ställningstagande.

Utformning av vägförslag - planerade åtgärder

- Vid Krångfors 1 flyttas vägen närmare Krångforsdammen. Erosionsskydd anläggs i slänten ner mot vattnet.
- Vägens profil justeras för en bättre lutning i backen.
- Befintligt vägräcke på höger sida mot slänten byts ut, nya diken anläggs och avvattningen förbättras.
- Anslutande vägar samlas ihop till en mer trafiksäker lösning med färre direktutfarter mot vägen. Enskilda vägar fastställs inte i vägplanen utan genom särskild Lantmäteriförrättning. Förslag på enskilda vägar visas på illustrationskartor.
- Befintlig väg rivs, och marken återställs så nära omgivande miljö som möjligt. Tidigare ianspråktagen mark återgår till fastighetsägaren.

För mer information, se illustrationskartor

Illustration väg 791 - km 0/000-0/600

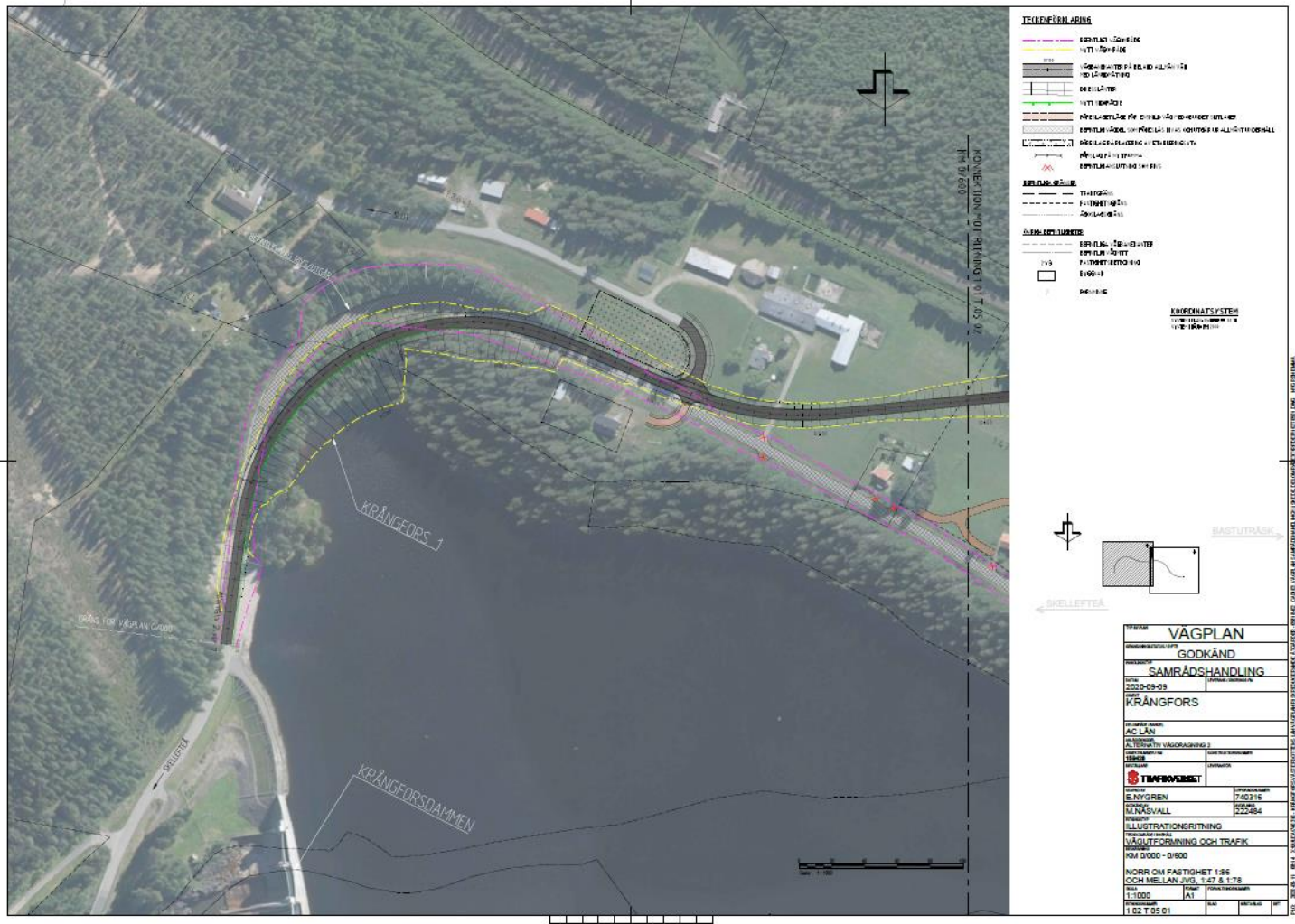
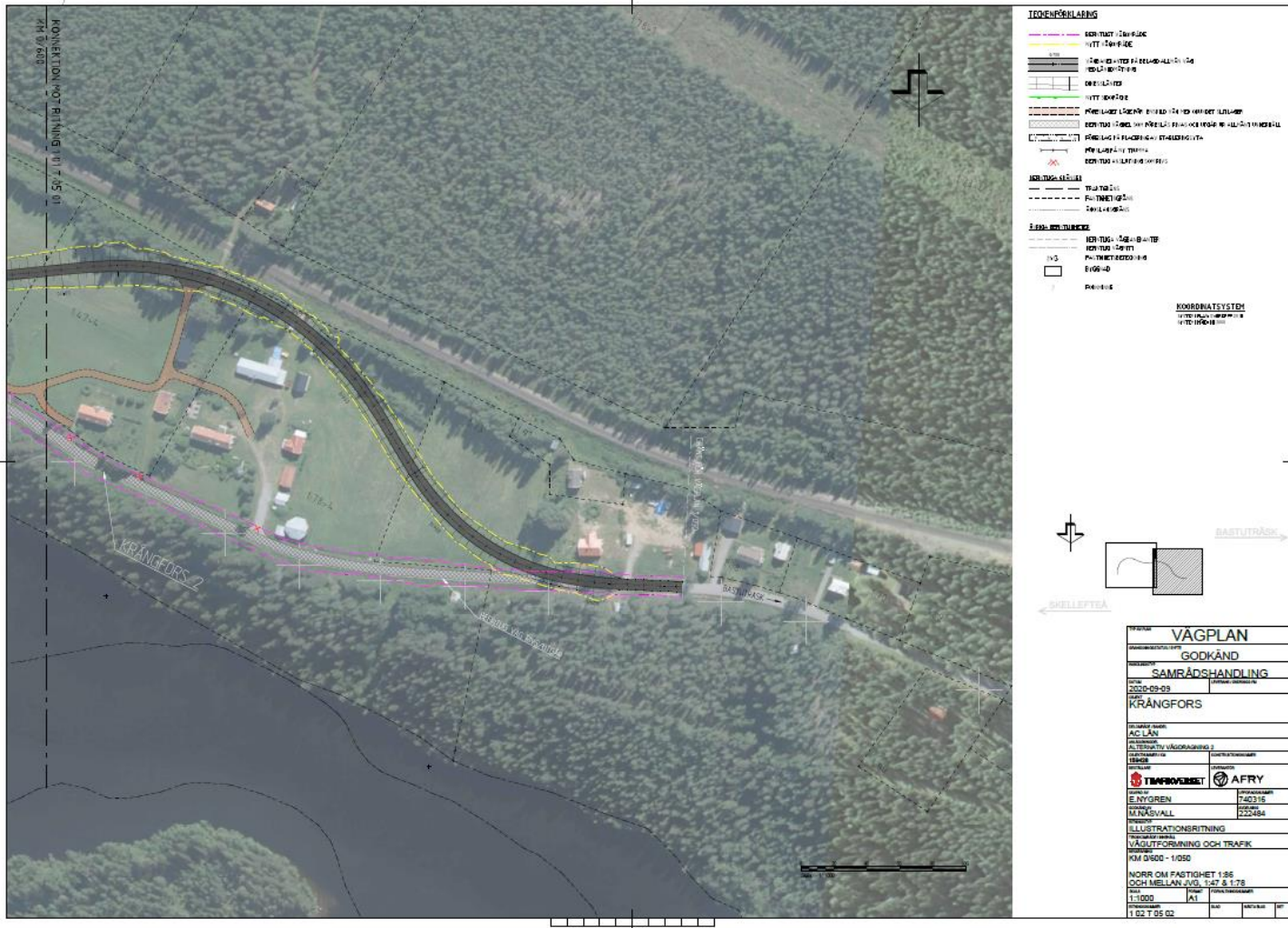
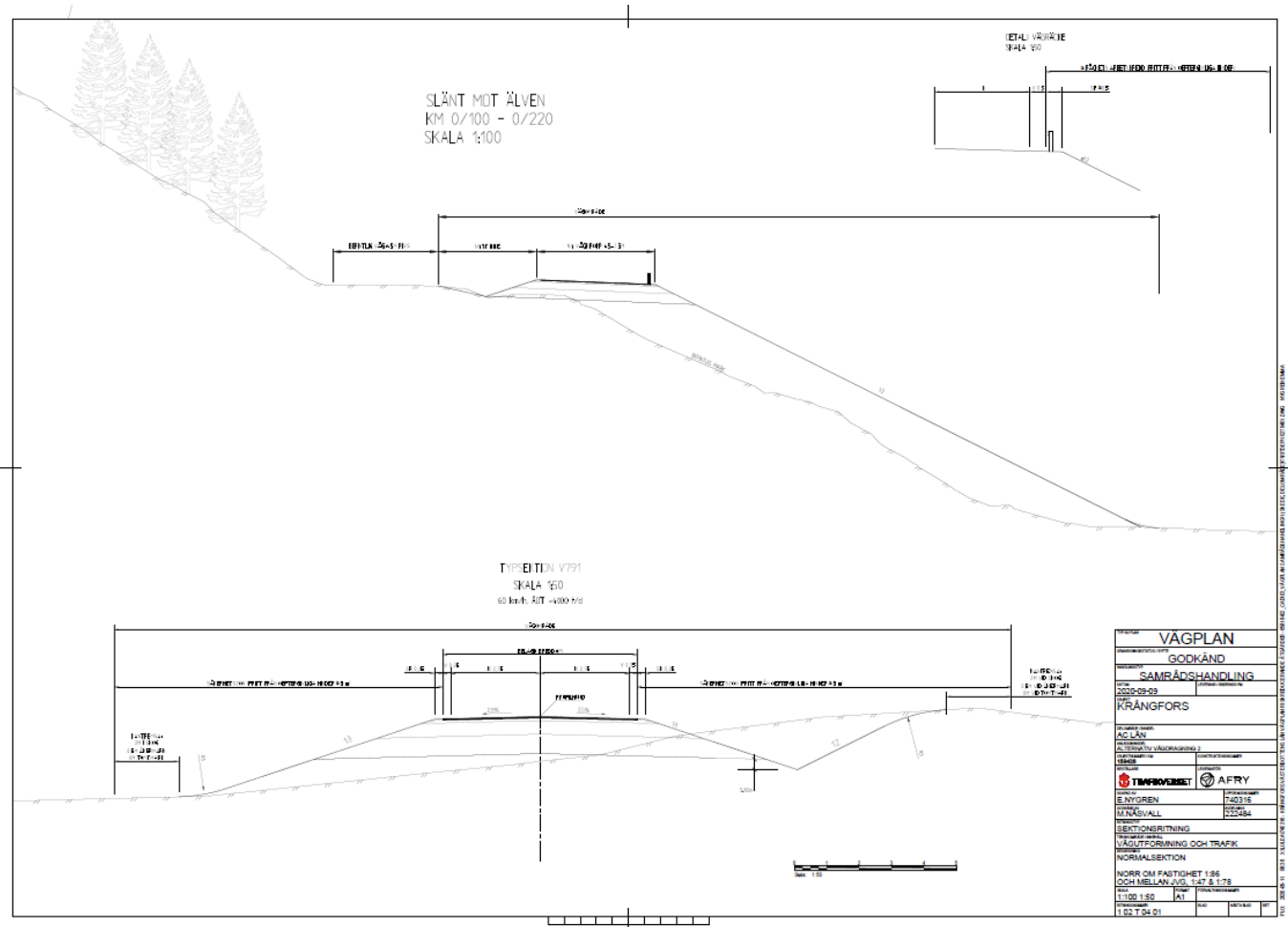

Illustration väg 791 - km 0/600-1/050

Sektionsritning väg 791

- Tvåfältsväg
6,0 m belagd
bredd.
- Varje körfält
2,75 m.
- Sidosområden
dimensioneras
för 80 km/h.

Miljö

TRAFIKVERKET

Miljöbeskrivning i vägplan

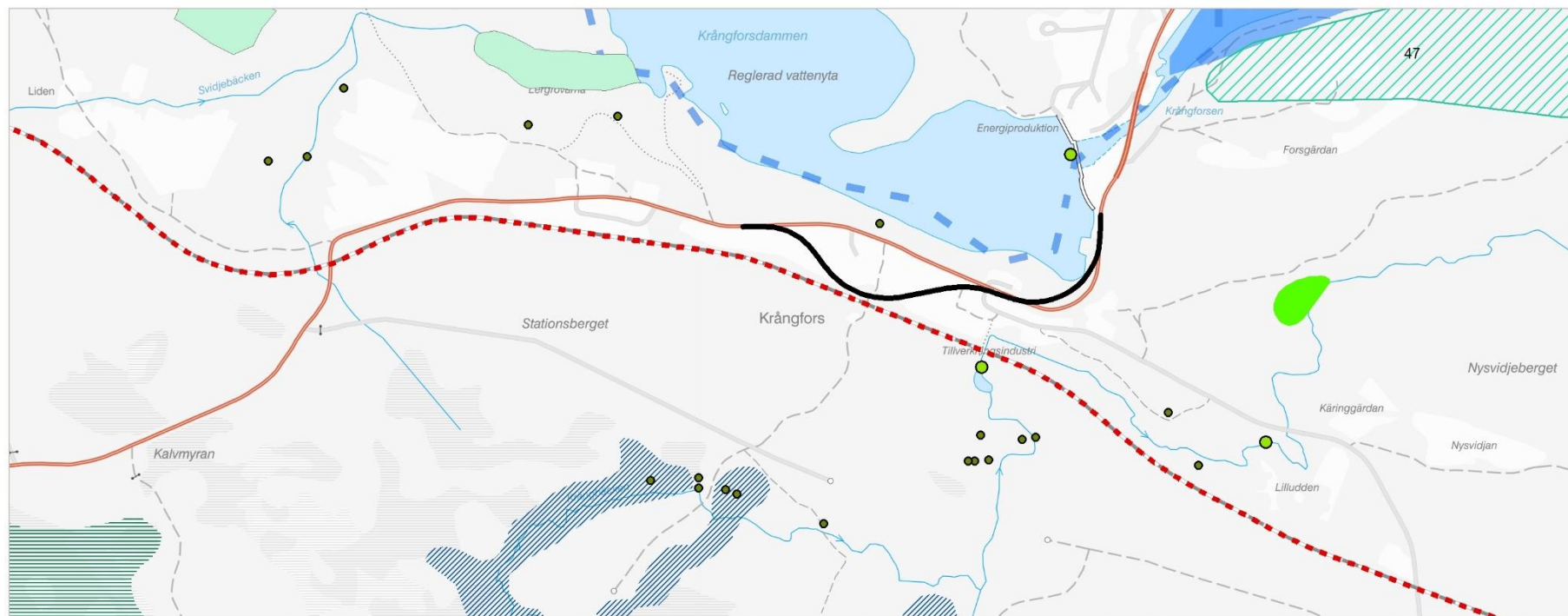
- Samrådsunderlaget har tillsammans med samrådsredogörelsen utgjort underlag för inledande samråd och Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan.
- Länsstyrelsen har 2018-01-24 beslutat att projektet inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan vilket innebär att en vägplan med miljöbeskrivning tas fram.
- Det är inte möjligt att överklaga Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan.

Riksintressen och skyddade områden

- Riksintresse rennäring – kärnområde Finnforsfallet
- Järnvägen är av riksintresse för kommunikationer (3 kap 8 § miljöbalken)
- Skellefteadalens vattenskyddsområde. Vägplanen berör skyddszoner för vattenskyddsområdet.
- Två björkalléer med biotopskydd finns längs väg 791.

Viktiga miljöintressen - Naturmiljö

- Naturvärdesinventering (NVI) gjordes sommaren 2017 med syfte att identifiera och bedöma det aktuella områdets naturvärden och betydelse för biologisk mångfald.
- Vid fältinventeringen identifierades bl. a Jungfru Marie nycklar, plattlummer och grönpyrola i nipslanten mot älven. Bevarandestatus för arterna är god både regionalt och nationellt. Området är mer utsatt för mänsklig påverkan och av mindre betydelse än området kring Krångbäcken.
- Två alléer med biotopskydd finns, men berörs inte då de ligger utanför området för planerade vägåtgärder.
- Flodkräfta finns i Skellefteälven, fynd av flodpärlmussla har gjorts nedströms kraftstationen.
- Artportalen visar på observationer av fjärrvråk, spillkråka, kungsfågel och gulspurv längs med älven.

Teckenförklaring

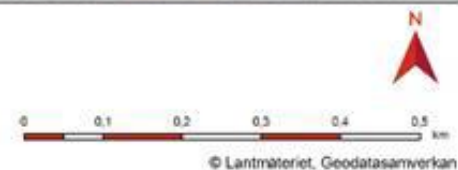
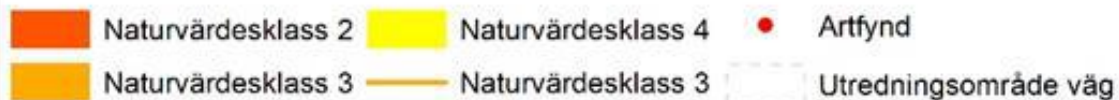
● Artdata	● LST Biotopkartering vandringshinder	Grundvattenmagasin	■ Riksintresse kommunikationer
■ Nyckelbiotop	■ Sumpskogar	■ 5-25l/s	— Föreslagen vägdragning
■ Naturvärden	■ Våtmarksinventering	■ Sjöar	
		■ Vattendrag	

0 0,1 0,2 0,3 0,4 0,5 km

© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

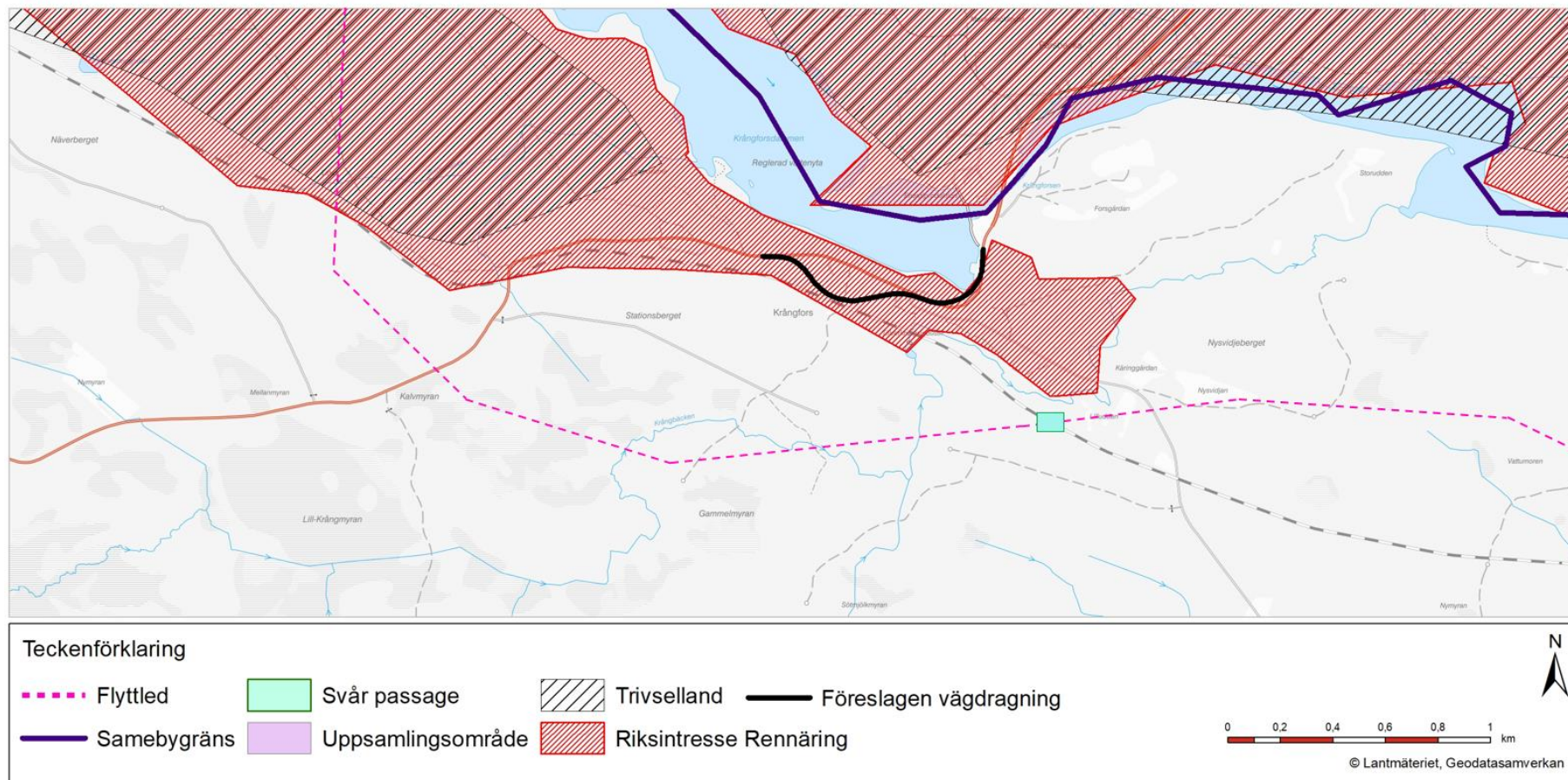
Naturvärdesinventering

Viktiga miljöintressen - vattenmiljö

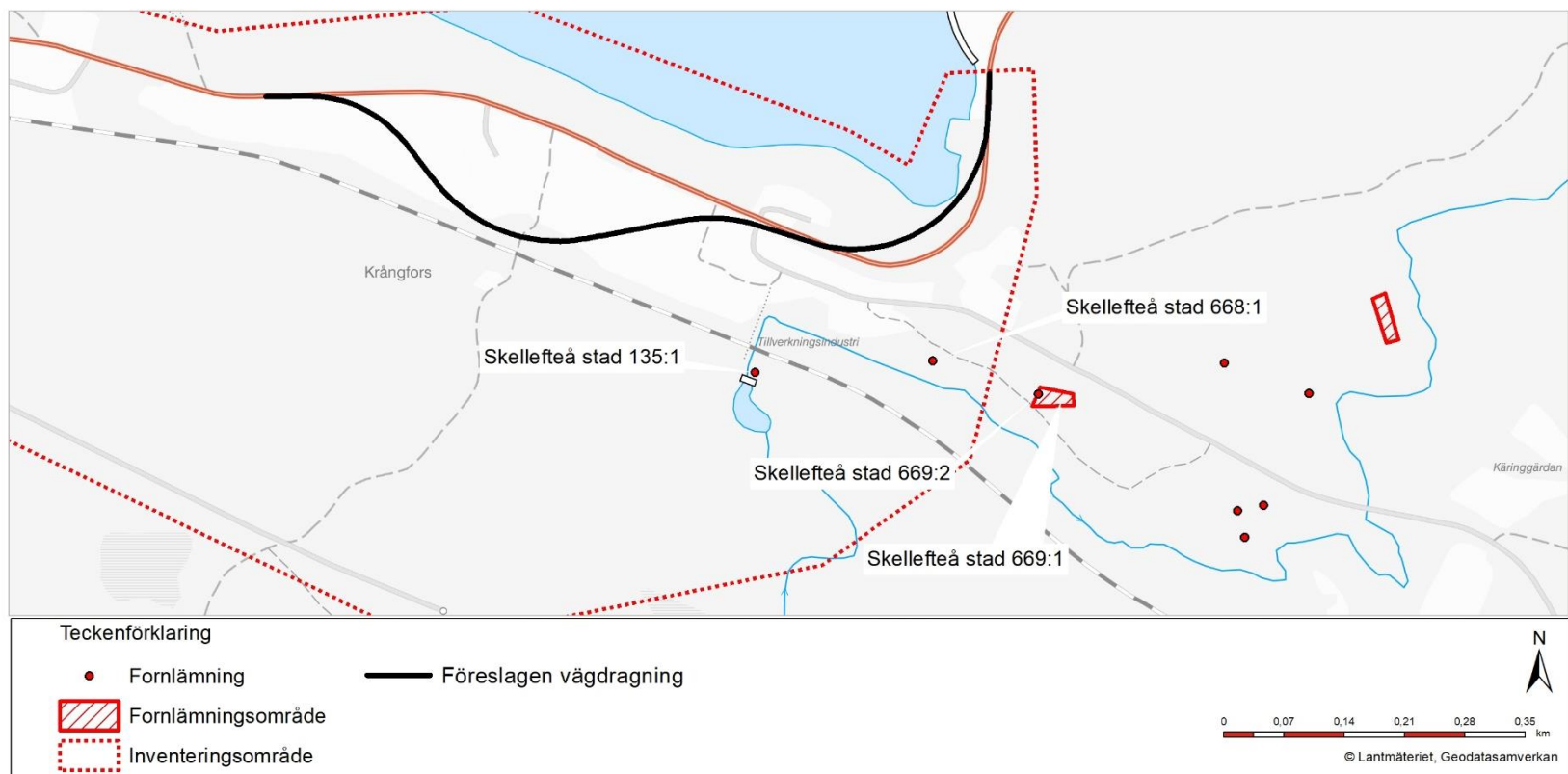
- Skellefteälven - kraftigt modifierat reglerat vattendrag. I älven finns bl a abborre, gädda, öring, harr och flodkräfta. Fynd av flodpärlmussla har gjorts nedströms kraftstationen. Älven utgör resurs för dricksvatten och ingår i Skellefteadalens vattenskyddsområde.
- Krångorsdammen - ingår i Skellefteälvens huvudavrinningsområde. Dammen utgör vandringshinder.
- Krångbäcken - Naturligt vattendrag, mynnar ut i Skellefteälven. Enligt uppgift finns bestånd av öring och amerikansk bäckrödning i bäcken, observationer gjorts av utter och bäver. Utgör vandringshinder. Inga åtgärder planeras att utföras i Krångbäcken.

Viktiga intressen - rennäring

Viktiga miljöintressen, kulturmiljö

- I området finns tre registrerade fornlämningar som utgörs av boplatser samt en övrig kulturhistorisk lämning (vattensågen). Ingen av lämningarna berörs av planerade vägåtgärder.

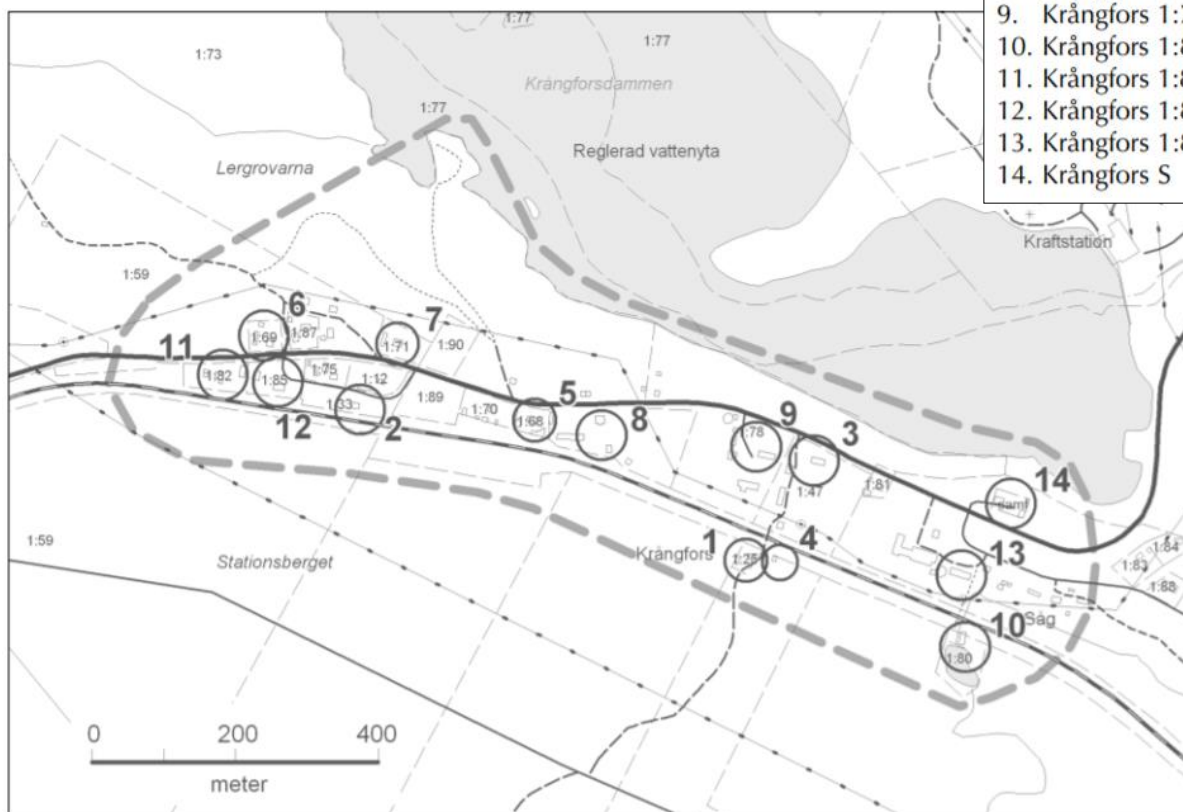

- Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse är identifierad i Kulturmiljöprogram för Skellefteå kommun. Bebyggelsen har inget planskydd idag. PBL och BvL tillämpas.

Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse

(Ps) = parstuga, (Es) = enkelstuga

1. Krångfors 1:25	Bostadshus
2. Krångfors 1:33	Magasinsbyggnad
3. Krångfors 1:47	Smedja
4. Krångfors 1:47	Rundloge, bod
5. Krångfors 1:68	Bostadshus
6. Krångfors 1:69	Bostadshus, länga med bostad och uthusdel
7. Krångfors 1:71	Bostadshus, uthuslänga med bostadsdel
8. Krångfors 1:73	Bostadshus, sommarstuga
9. Krångfors 1:78	Bostadshus (Ps), rundloge, bodar
10. Krångfors 1:80	Vattensåg
11. Krångfors 1:82	Bostadshus, uthus
12. Krångfors 1:85	Stationshus, uthus
13. Krångfors 1:86	Bostadshus (Ps), bagarstuga (Es)
14. Krångfors S	Skola, bagarstuga (Es)

Brunnar/ ledningar, förorenade områden

- Enligt SGU:s brunnssarkiv finns två energibrunnar och fem vattenbrunnar i området. Enligt yttranden i tidigare samråd finns ytterligare energi- och vattenbrunnar i området.
- Skanova och Skelleftekraft har opto och elledningar i området. Belysning längs vägen ägs av Skellefteå kommun. Belysningspunkter från kraftstationen och genom kurvan är nerkläckt.
- Potentiellt förorenat område finns i närområdet och utgörs av sedan länge nedlagd drivmedelsanläggning. Inga kända olyckor, spill eller läckage finns inom området.

Finns det några enskilda brunnar/ledningar eller övriga förorenade områden som vi bör känna till?

Återkom gärna med information

Rörelsemönster

- Strax söder om Krångforsdammen i anslutning till vägen, finns rastplatsen "Bomupplaget" som nyttjas av boende och förbipasserande.
- Anordnad passage över järnvägen finns vid vattensågen. Övrig passage över järnvägen utreds vidare under projektet.
- Området norr och söder om Skellefteälven nyttjas av Maskaure sameby. Kärnområde Finnforsfallet används under vintertid som vinterbestesland. Nordväst om vägen finns område som utgörs av trivselland dit renarna naturligt söker för bete, skydd och vila. Svåra passager för rennäringen i området är tex branta slänter och järnväg. Flyttled finns söder om området för planerade vägåtgärder men berörs inte.

Finns det andra rörelsemönster inom området som vi bör känna till? Tex inofficiella passager av väg och järnväg, skoterleder etc.

Återkom gärna med information

Sammanfattning - påverkan, effekter och konsekvenser

Trafik och trafikanter

- Framkomlighet, trafiksäkerhet och transportkvalitet förbättras i och med att vägens funktion säkerställs och kan fortsätta att nyttjas. Säkerheten påverkas även positivt genom att nya räcken anläggs.

Lokalsamhälle och regional utveckling

- Genom att vägens funktion säkerställs kan vägen nyttjas av boende i området och transporter kan fortgå. Kollektivtrafik kan fortsätta att bedrivas.

Landskap

- Landskapsbilden kommer att påverkas genom ny vägsträckning. Påverkan av bebyggelsemiljöns karaktär samt historiska samband mellan järnväg och bebyggelse. En ny vägdragning bidrar till en barriär i landskapet, men i och med att vägens funktion säkerställs förbättras sammantaget förutsättningarna för boende i området.

Sammanfattning - påverkan, effekter och konsekvenser

Hälsa och miljö

- Omgivande naturmiljö och skogsmark kommer att påverkas då ny mark behöver tas i anspråk. Skog kommer att avverkas där erosionsskydd anläggs, i slänten mot dammen och i anslutning till Byahuset.
- Intrång i natur- och vattenmiljö i anslutning till vägen bedöms generellt som små då området idag är starkt påverkat av omgivande infrastruktur och reglering.
- Liten eller måttlig påverkan för djurlivet. Påverkan bedöms främst som indirekt under byggtiden.
- Eventuell påverkan av skyddade arter utreds vidare i vägplanen.
- Inga fornlämningar eller övrig kulturhistorisk lämning bedöms påverkas.
- Inga objekt med förorenad mark bedöms påverkas. Eventuella föroreningar hanteras vidare i vägplanen.
- Buller och vibrationer utreds vidare i vägplanen. Översiktlig bullerberäkning kommer att göras.

Sammanfattning - påverkan, effekter och konsekvenser

Hälsa och miljö forts.

- Ny vägbeläggning bidrar till en mindre vibrationskänslig väg.
- Arbete inom vattenskyddsområdet kommer att utföras men bedöms inte påverka området negativt på grund av de skyddsåtgärder som kommer att göras.
- Inga arbeten kommer att utföras i Krångbäcken.

Påverkan på allmänna intressen

- Brukandet av jordbruksmark påverkas då vägen korsar odlingslandskap och ny mark tas i anspråk. Risk för att kvarvarande arealer blir för små för att kunna brukas. Fragmentering av jordbruksmark kan leda till ökade kostnader för jordbruket.
- Möjlighet till brukande av skogsmark bedöms inte påverkas.
- Rastplatsen kommer att påverkas i form av att mark behöver tas i anspråk när erosionsskydd anläggs i slänten och dammen. Åtgärderna påverkar inte möjligheten att nyttja området efter byggnationen.

Sammanfattning - påverkan, effekter och konsekvenser

Påverkan på allmänna intressen forts.

- Strandskyddets syften kommer inte att motverkas då tillgängligheten till vattendraget säkerställs och utvecklingsmöjligheterna för friluftslivet ökar.
- Planerade åtgärder bedöms inte påverka intressen för riksintresse rennäring eller flyttled.
- Riksintresse för kommunikationer bedöms inte påverkas.
- Biotopskyddade alléer ligger utanför området för åtgärder och påverkas inte.
- Inga detaljplaner finns för området.

Sammanfattning - påverkan, effekter och konsekvenser

Under byggtiden

- Störningar och påverkan kan förekomma i form av transporter, buller, damning, vibrationer och försämrad eller begränsad framkomlighet. Delar av befintlig vägsträckning kommer att nyttjas vid anläggning av den nya vägen. Etableringsområden för tex maskiner, material osv kommer att behövas. Störningarna är övergående och upphör efter byggandet avslutats.
- Grumling i vatten kommer att förekomma i samband med anläggandet av erosionsskydd i Krångorsdammen. Grumlingen är övergående och kommer att upphöra i samband med att arbetena avslutas. Arbetena bedöms inte påverka vattendragets status.

Miljöprövningar

Identifierade anmälningar, dispenser och tillstånd

- Anmälan om vattenverksamhet i Krångorsdammen
- Tillstånd för arbete inom vattenskyddsområde

Information om
markfrågor

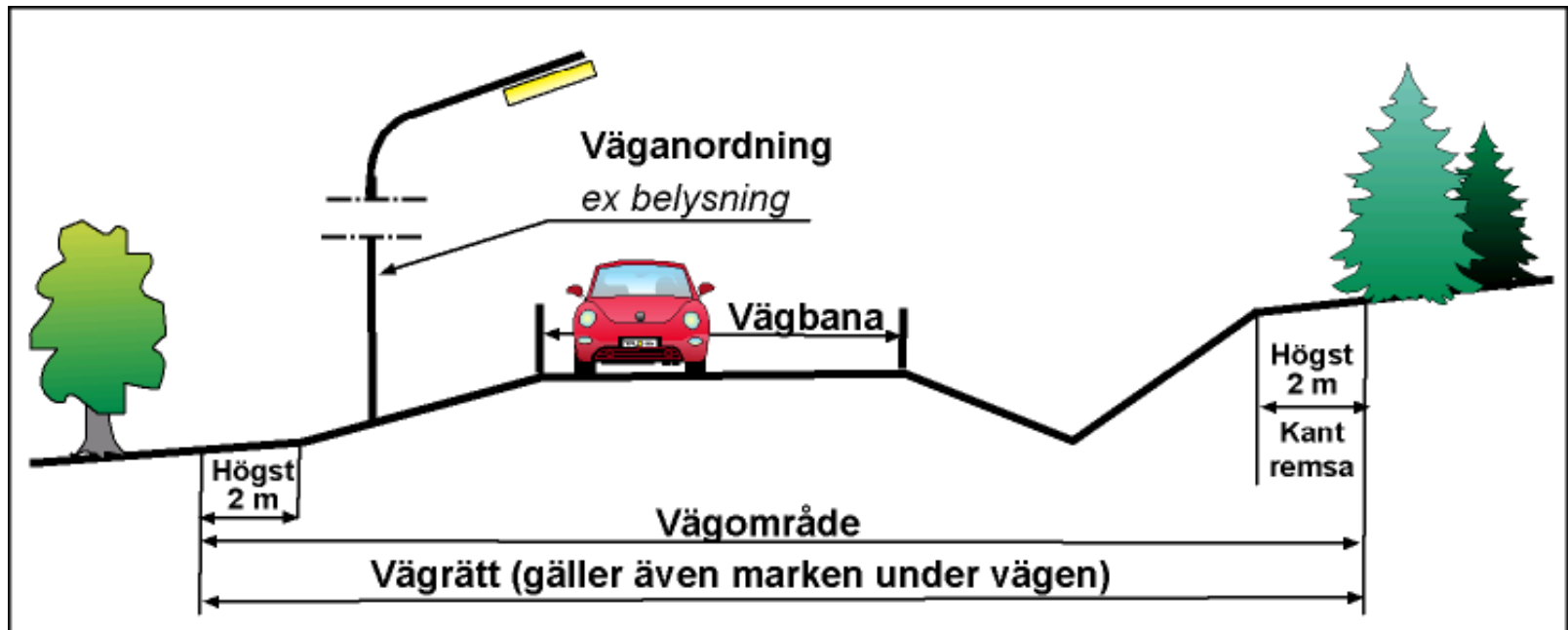
TRAFIKVERKET

Vägrätt

- Vägrätten är en rätt för väghållaren att nyttja den mark som behövs för vägen. Rätt till grus, berg och andra jordmassor inom vägområdet. ([30§ Väglagen](#))
- Vägrätt uppkommer när väghållaren tar i anspråk mark för väg, det vill säga när vägens sträckning över fastigheten blivit utmärkt och vägarbetet påbörjats. ([31 § Väglagen](#))
- Ingen förändring av fastighetsgränser.
- Vägrätten upphör när vägen dras in. ([32 § Väglagen](#))

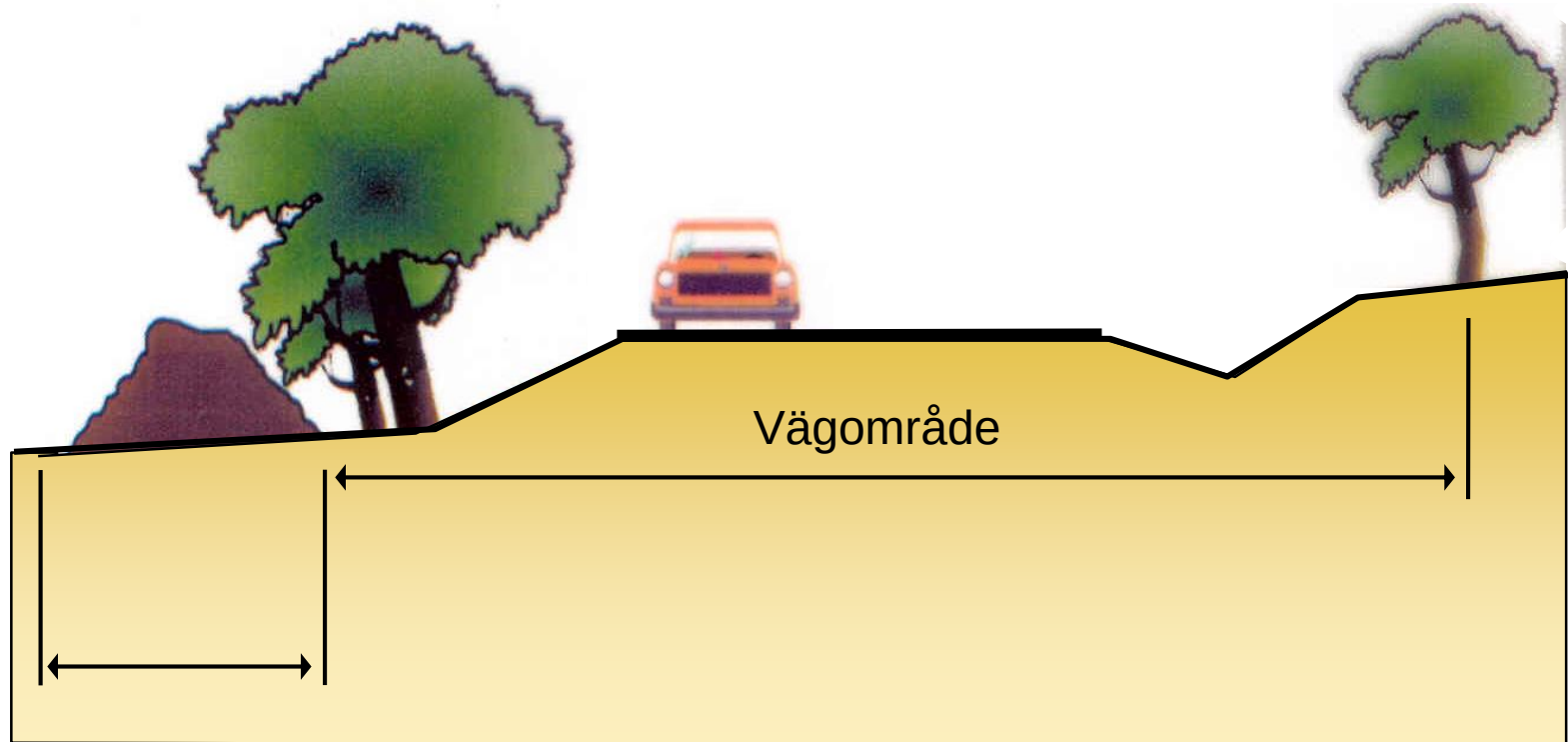

Vägområde

Väganordning= anordning som stadigvarande behövs för vägens bestånd, drift och brukande t. ex. belysning, dike, slänt, vägbana

Mark under byggtiden

Yta som används under byggnadstiden, t.ex. för massupplag, etableringsytor

Ersättning

Vem kan få ersättning?

Fastighetsägare, servitutshavare, nyttjanderättshavare, t.ex. jordbruksarrendatorer, som berörs av markintrång

Vad ersätts?

Markintrånget – Minskning av fastighetens marknadsvärde

25 %-påslag på ersättningen för markintrång

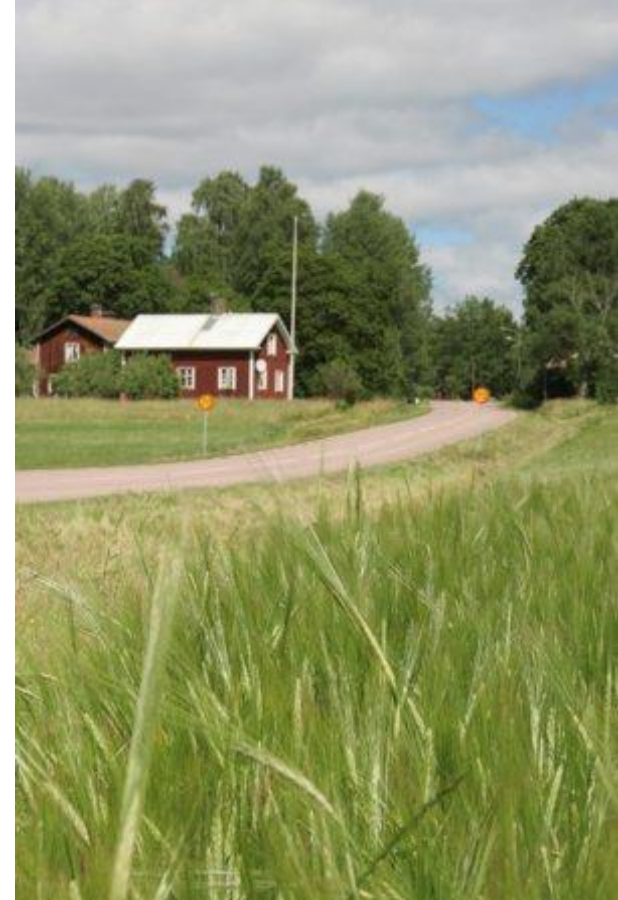
Annan skada

([55 §](#) + [55 a §](#) + [55 b §](#) Väglagen)

Delägare samfälligheter

För delägare i samfälligheter som ej förvaltas av en samfällighetsförening kommer Trafikverket enbart ersätta de delägare där ersättningssumman överstiger tre procent av prisbasbeloppet.

Övriga delägare får själva framställa ett yrkande om ersättning till Trafikverket.

Reglering av intrång

- Trafikverket meddelar genom brev vilket datum marken kommer att tas i anspråk för vägutbyggnad. Denna dag är värdetidpunkt för ersättningen.
- Ersättning för intrånget regleras i allmänhet när vägen är färdigbyggd.
- Ersättningsbeloppet räknas upp med index och ränta från den dag marken togs i anspråk, dvs från värdetidpunkten, till dess betalning sker.

Ersättningsberäkning skog

- Markvärdet
- Förtidig avverkning
- Storm och torkskador
- Virkesvärde

Rättegångskostnader

Första instans (Mark- och miljödomstolen)

- Trafikverket svarar för egna och motpartens skäligena kostnader.

Högre instans (Mark- och miljööverdomstolen, HD)

- Trafikverket svarar för egna och motpartens skäligena kostnader om målet förts vidare av Trafikverket.
- Om målet förts vidare av fastighetsägaren och förloras i högre instans får fastighetsägaren stå sina egna kostnader men normalt inte Trafikverkets.

Förberedelser/Projektering

Trafikverket och dess konsulter har rätt att få tillträde till fastighet för:

mätning och utstakning

grundundersökningar (t.ex. arkeologi, geoteknik)

förberedande åtgärder

Vid dessa arbeten ska:

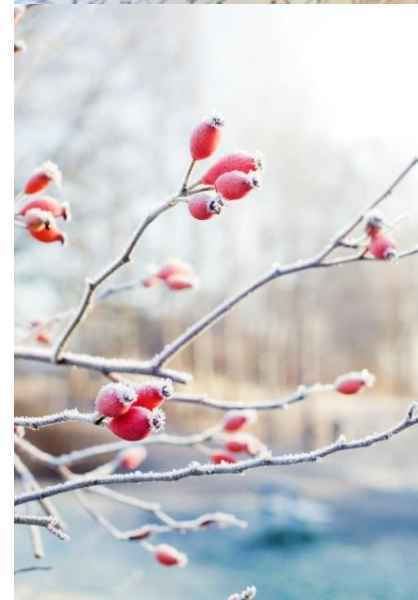
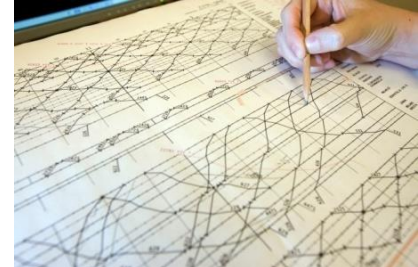
skador om möjligt undvikas

träd i trädgård ej fällas eller skadas

utan ägarens medgivande

Skador skall ersättas

([34 § Väglagen](#))

Samrådsmaterial, synpunkter

Samrådsmaterialet finns tillgängligt från och med 3/10 2020 på Trafikverkets hemsida www.trafikverket.se/krangfors

E-post:

investeringsprojekt@trafikverket.se

Postadress:

Ärendemottagningen, Investering
Box 810
781 28 Borlänge

Märk brevet med **TRV 2017/73824**

Synpunkter ska vara Trafikverket tillhanda senast den **23/10 2020**.

Kontaktuppgifter

Projektleddare

Ulrika Edén, 010 – 123 05 36

ulrika.eden@trafikverket.se

Markförhandlare

Mona Enman, 010 – 123 36 48

mona.enman@trafikverket.se

Trafikverket

Box 809, 971 25 Luleå

Besöksadress: Sundsbacken 2-4

Telefon: 0771-921 921

www.trafikverket.se